

ש.ב. מיכל העולם

התאחד!

אם מושהו מהחברה חושב שמסע מאה הישראלים לפסטיבל הידידות של הנוער והסטודנטים בהלסינקי היה מסע-תע' 1 גות בלבד, יתפלא אולי לשמוע כי אינו אלא טועה.

הצרות התחילו עוד בארץ. יום אחד אמר אחד מפקידי הקונסוליה של ארץ מערבית, כי הם כליך עמוסים בסיורי ויזות, שעד שיגיע תורנו כבר יסתים הפסטיבל. הוא עוד הוסיף ורמו כי הקומניסטים בכלל — וכל אותם ההולכים לפסטיבלים ש- קומניסטים מארגנים — אינם טיפוסים רצויים ביותר.

נאלצנו לשלם לבחור המיסכן כמה עש- רות לירות ישראליות טובות (בשער של שלוש ל"י הדולר) כדי שיעשה לילות כימים ויטביע את הויזות בדרכונים שלנו, במקום הלום על ריקודי-בטן ושאר ה' תענוגות להן זכה במועדוני-הלילה של מר- לתו.

★ ★ ★

שוטרים וגנבים בתורכיה

רדוד עוד היינו שתי משלחות, אחת קומוניסטית ואחת חלוצית, אשר ברא

לא רצינו להוציא כסף על מלון בלילה הראשון שלנו באסטנבול. תחת זאת שטנו על הבוספוס כל הלילה. היה קור כלבים והחברה התחילו לרקוד על סיפון הספינה הורה, טויסט וכל השאר.

ברכבת התורכית זכינו גם להכיר את אופי המשטרה התורכית. אחד הצעירים הערביים שבמשלחת קפץ בתחנת-רכבת ש- בקירבת הגבול היחני מהחלון, מפני שרצה להספיק להביא מ' לחברה. פתאום ניצל ליד חלון זה שוטר תורכי בדמות של פיל, וליטף את פניו של איתו צעיר ב- נוסח אימפריאליסטי מובהק. אחד הקומי- ניסטים במשלחת תיכף הגדיר זאת: "התיר- כים האלה עוד סובלים מהשפעת תקופת הסולטן!" על כל פנים, מאז ירדו כולם רק מבעד הדלתות. מה שבטוח, בטוח.

בסופיה חשבנו שנעבור לרכבת הפסטי- באל, היא רכבת השימחה שהיתה צריכה להוביל את כל משלחות-הנוער מהמרחב לפסטיבל. אלא שקיבלנו הוראה לעלות מיד לרכבת הרגילה ולהמשיך בדרך. אחרי-כך, בהלסינקי, סיפרו לנו כי כל זה בא מפני שאסרו חלק מהמשלחת העיראקית, ברגע שעמדה לעזוב את גבולות עיראק, ומפני שהמצרים לא הגיעו, ומפני שבכלל רצו

עמנו. זה היה ככה. בכל תחנת-רכבת גדולה ירדו הישראלים, שרו ורקדו, כדי שכולם ידעו שיש להם כאן עסק עם ישראלים. הערבים רצו גם-כן לעשות רו' שם. הם התחילו לשיר ולרקוד, אבל לא הלך להם. הם לא מצאו קהל, והסתלקו ב- רגז.

ידוע הסיפור של דיאוגנס היחני, שהלך לחפש את האמת עם נר ביד. ברגע ש- הגיע לרומניה, גנבו לו את הנר. אז לנו קרה משהו דומה. בכל התחנות שעברנו לא הצליחו לגנוב מאתנו דבר, חוץ אולי מ- החברה, שסחבו אחד מהשני סמלים שקיבלו במתנה. ביאסי שברומניה גנבו תיק-עור יפה ועבה. למה? הגנבים לבטח חשבו ששם כל הכסף שלנו.

האמת היתה יותר מוסיקאית. היו אלה התחיים של התזמורת, אשר ליוותה את להקת-הריקודים החלוצית. היו אלה שירים ציוניים מובהקים, כמו הורה, דבקה-אוריה וכו', כך שהגנבים אפילו לא יוכלו למכור את התחיים לרדיו בוקארשט, מבלי להסתכן שיאסרו בתור תועמלנים ציוניים. על כל פנים, התזמורת נאלצה לנגן במשך כל הופעותיה עלי-פה. כשאחד הגנבים היה מר- ייף, היה נחום ("נחשציה") היימן, האחראי לתזמורת, מנהם "יאסי!" זה הספיק. באונגרי, עיירת-גבול סובייטית בגבול רר- מניה, עברנו לרכבות-שינה סובייטיות, וכי- נו במלחים מטעם הקומסומול הרוסי, וב- קבלת-פנים רשמית. דני רוזוליו מאחדות

ביים מאד. המגישות בקרון המסעדה, ש- היו בגיל העמידה, התייחסו אלינו כאילו היינו ילדים שלהם, ואם אחד מאתנו לא גמר את האוכל, ממש כעסו, ואמרו שאם לא נאכל, לא יהיה לנו כוח. אחת אפילו הפליטה לעברנו: "אם לא תאכל יפה, לא תגדלו!" אולי היא צודקת, מפני ש- הגובה שלי באמת רק מטר ששים וחמש.

★ ★ ★

משמין במכטא של רובינא

כמעט בכל תחנת-רכבת גדולה כקטנה, בה עברנו בדרכנו לעבר מוסקבה, פגש- נו יהודים. לעיתים באו ממרחק של כמה שעות נסיעה ברכבת, אך ורק כדי לפגוש ישראלים.

הפגישות היו חסופות מאד. כי הרכבת נעצרה לדקות ספורות. הם קיבלו מאתנו סמלים, והמשלחת החלוצית חילקה להם לר- חות שנה דתיים, ששם היו כמה פרטים על הכור האטומי לצרכי שלום, הניבנה בסיוע ארצות-הברית, את נאום-התביעה של גד- עון הא זנר במשפט אייכמן, וחוברת על תנועת-הנוער החלוצית בישראל.

קשה לדעת אם חומר זה עניין את ה- יהודים הרוסיים במיוחד. הם לחצו ידדים, ולא פעם פרצו בבכי מרוב התרגשות. הם סיפקו כי לא רע להם, או לא סיפרו דבר, סתם רצו לשמוע מה נעשה בישראל, או אפילו רק רצו לומר לנו שהם יהודים.

המשלחת הישראלית רוקדת בתחנת-רכבת רוסית אחנת עמים טרבה נניבה

שה עמדו חלוצי מפ"ם ואחדות-העבודה. אבל אחרי שהגענו לתורכיה, כבר התחיל הבלאגן ונתערבבו היוצרות. איסטנבול לתחנת-הרכבת של העיר, כדי לאכסן שם את המיטען שלנו במחסן משר- תף לשתי המשלחות, עד בוא הרכבת שתר- ביל אותנו לבולגריה. קיבלנו מחסן קטן, בו הוכנסו המזוודות. החברה היו מורידים את החבילות מהאוטובוס, כשהם נעזרים על-ידי תורכים הרוצים מאד.

★ ★ ★

כל אחד פוחד

ברכבת מוסקבה פגשנו ערבים. אחד מהם היה מירדן, אחד מלבנון, אחד מעיראק, אחד מסוריה ואחדים ממצרים. התחלנו לשוחח עמם. אמרנו: "בלי פו- ליטיקה, סתם שיחה על מנת להבין ולהכיר זה את זה. סודי-סוף נוספים לפסטיבל של ידידות." הם סירבו. אחד מהם ניגש אלינו אחרי זה ואמר: "דחילק, תבינו. היינו רוצים להירדב אתכם, אולם יש לנו הוראות שאסור לבוא עמכם במגע. כשנחזור למולדתנו, יחקרו אותנו שירותי-הבטחון למה דיברנו אתכם, יאשי- מו אותנו במסירת אינפורמציה לאוייב. כל אחד מאיתנו פוחד מהשני, כי אנתנו לא יודעים מי מאתנו עובד בשביל שרותי הבטחון." הערבים הללו ניסו פעם אחת להתחרות

העבודה נאם בשם משלחת ישראל. זה היה נאום שחובר על-ידי הקומניסטים ו- החלוצים ביחד, והיה ארוך מאד. את הנאום תרגמה סטודנטית חברת מקי"ה, הי לומדת באוניברסיטה של מוסקבה. עם ה- תרגום היה הנאום עוד יותר ארוך. לא חשבו, הרוסיים היו מנומסים ומחאו כף, כאילו היתה זאת הופעת-הבכורה של ה- חלץן יורי גאגארין.

עד רוסיה היו החיים שלנו ברכבת חיי- כלבים. לא היו קרונות-שינה, לא היו מים לחצה, ה דוחק והויו חם. ברכבת הרר- סית הרגשנו כמו בבית-הבראה. המישים מיטות היו בקרון אחד. נוצרה הרגשת אחתה הדדית, והחברה, כולל הבנות, אפילו ישנו בפיגמיות. בכלל, הרוסיים אנשים לבי-

רבים מהם כבר לא ידעו מלה אידיש או עברית, ואף-על-פי-כך, לא שכחו שהם יהי- דים. בין הבאים היו גם צעירים רבים. קשה לדעת אם היה מי ביניהם שרצה לעלות ארצה, אך איוושהי כמהיה לחיים יהודיים יש בהם, אפילו אינם יודעים ב- עצמם כיצד לבטא כמהיה זו, כי אחרת כיצד נוכל להסביר אותה להיטות לראות וללחץ ידו של ישראלי, ולו לדקות ספוי- רות בלבד?

נוסף לקבלת-פנים על-ידי כמה עשרות ילדי "פיונרים" רוסיים, חיכה לנו במוסק- בה אד ארד לויטה, אותו צעיר לשעבר, חבר בנק"י, שבא ארצה, ירד, ואחרי-כך השמין בעיתונות הסובייטית את ישראל. הוא טען בפני שלא השמין, אבל כדוע

חברי משלחת ערבית מנסים לרקוד בתחנת-רכבת רוסית קינאת עמים טרבה ריקוד